

PRVI ČASOVNI SCENARIJ

Uredi se Trg svobode z odrom, del Glavnega trga pred muzejem in galerijo, vključno s stekleno strukturo nadkritja. Prometna ureditev je nespremenjena. V objektu Trg svobode 1 se uredi informacijska (turistična) točka, internet bar ter manjša knjigarna (mediateka). Priprave potekajo za drugi scenarij (projektiranje, zemljišča, finančna sredstva). Mesto s prvo ureditvijo pridobi novo podobo in identifikacijsko točko nadaljnjega razvoja. Meščani sprejmejo končno vizijo ureditve.

1. ureditev TRGA SVOBODE ter osrednjega dela GLAVNEGA TRGA

DRUGI ČASOVNI SCENARIJ

Uredi se podaljšek Trga svobode ob cerkvi Sv. Elizabete do mestnega obzidja, mestni park ob spomeniku NOB ter podaljšek Trga svobode od Špitalske cerkve Sv. Duha do Vorančevega trga. Zgradi se parkirna hiša na Vorančevem trgu in parkirna hiša ob Mestni hiši. Prometna ureditev je nespremenjena, razen zaprtja Vorančevega trga in zaprtja povezave s Trgom svobode. Priprave potekajo za tretji scenarij (projektiranje, zemljišča, finančna sredstva).

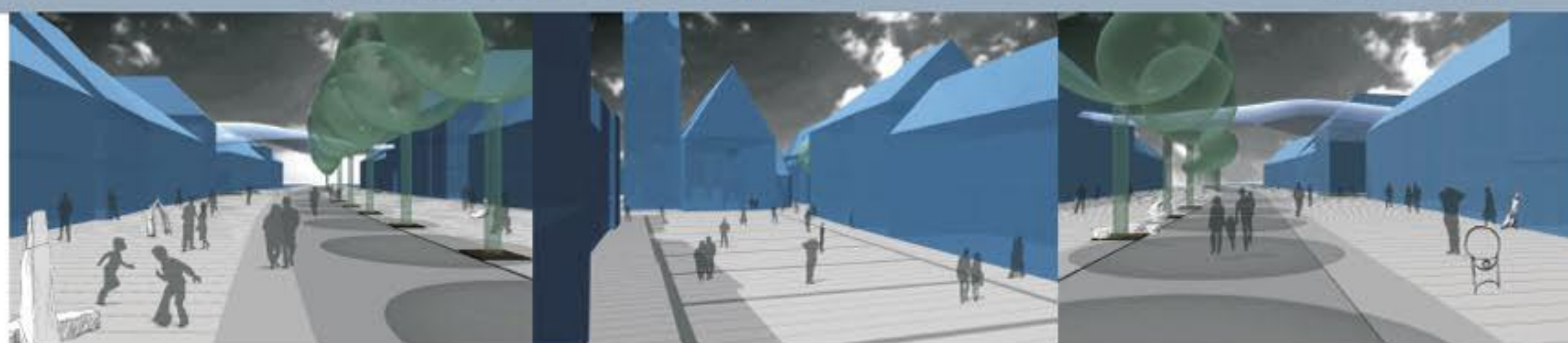
2. ureditev prostora okrog CERKVE SV. ELIZABETE v podaljšku TRGA SVOBODE ter mestni park s spomenikom NOB
3. ureditev VORANČEVEGA TRGA

TRETJI ČASOVNI SCENARIJ

Uredi se Glavni trg v celoti, Meškova ulica, zgradi parkirna hiša ob stavbi Upravne enote in drugi mestni park. V tej fazi se celotno mestno jedro zapre za promet. Omogočene so intervencijske poti in sistemska dostava za stanovalce in poslovne prostore ter lokale.

4. parkovna ureditev pred vstopom v samo mestno jedro
5. ureditev celote GLAVNEGA TRGA
6. ureditev MEŠKOVE ULICE

Dvajseto stoletje je ustavilo razvoj te »velike človeške iznajdbe«, ki ji pravimo mesto. Njegove pozitivne lastnosti, kot so: sociala, polfunkcionalnost in kvaliteta že zgrajenega, so stalnice nekega časovnega obdobja, katerega ni več. Prav te lastnosti najdemo še v starih mestnih jedrih. Vendar jih danes razumemo in razlagamo na moderen način, prirejen sodobnemu človeku.

Danes ponovno govorimo o polfunkcionalnosti mesta, to poskušamo realizirati v projektih predmestja (nakupovalni centri, mesto v mestu...), ne da bi pomislili, da so vendar ne dolgo nazaj vsa mestna jedra že po definiciji bila polfunkcionalna. Contrarije mestnih predelov (center- industrija- spavanje) je dejstvo sedanosti, ko v šestdesetih letih preteklega stoletja mesta eksplozivno rastejo, da bi v sedemdesetih ta rast prišla do fiziološke meje razvoja. V osemdesetih letih se je razvoj mest zasul v nasprotno smer, in sicer navznoter z revitalizacijo, ponovno uporabo degradiranih prostorov mesta, nastalih po deindustrializaciji.

Ali to pomeni, da se mesta obnavljajo in celijo svoje poškodbe? Mogoče, vendar je to dolgotrajen proces, ki bo speljan s ponovnimi napakami. Moramo se zavedati spoznanja starih mest, v katerih je model urbanizma bil sposoben prilagajati se novim izzivom in tako preživeti stoletja, tisočletja. Zaradi specifičnih razlogov so naša stara mestna jedra v teh obdobjih propadala, funkcija mesta se je, in se še vedno seli na obrobje. Ali je možno ta proces zaustaviti in ali je politika skupaj s stroko sposobna poiskati rešitve, ki bi ta proces zaustavile in nadaljevale organski razvoj teh mest? Odgovor je potrebno poiskati v preteklosti, saj nam praktično leži na dlani. Odgovor je v ohranjanju polfunkcionalnosti in predvsem v modernizaciji starih mestnih jedr.

Slovenj Gradec je s svojo bogato zgodovino od Ilirov, Kelto, Rimljanov Oglejskega patrijarha, mestnih pravic leta 1267, Hasbruzanov, Slovanskih držav in samostojne Slovenije, do današnjih dni zadržal pestro programsko zasnovo ter funkcionalnost in v mestnem jedru ohranil upravo, trgovino, šolstvo, storitve, umetnost in kulturo, ter tako izpolnil bistvene kriterije rekonstrukcije in oživljanja. Potrebno je samo še ustvariti pogoje za ohranitev naštetih funkcij, katere so bistvene za delovanje in življenje mesta. Eden od bistvenih pogojev je modernizacija mesta v prometnem in komunalnem pomenu z ustvarjanjem takšnih javnih prostorov, ki nudijo meščanom in obiskovalcem današnjemu času primeren standard.

S temi izhodišči smo pristopili k reševanju natečajne naloge s tem, da smo jo zastavili nekoliko širše, na nivoju celotnega mestnega jedra in mesta Slovenj Gradec kot celote, po načelu, da celote ni mogoče graditi iz delov. Po ugotovitvi, da mestno jedro danes premore dovolj kritične mase javnih funkcij in, da je ta ob pogoju modernizacije sposobna generirati še druge, nove, smo celotno mestno jedro, ki ga definirajo meje nekdanjega srednjeveškega obzidja, zaprli za promet in ga namenili izključno pešcem.

GLAVNI TRG

Glavnemu trgu povemo staro podobo osrednje trgovske ulice in galerije na prostem.

Galerija na prostem predstavlja duhovno središče mesta. Prostorsko omejeno območje galerije s tem, da os cerkev sv. Elizabete muzej predstavlja radj kroga katerega vršemo v obe strani glavnega trga. S tem dobimo usklajeno kompozicijo s poudarkom v središču kroga, ki ga predstavlja že stoječa skulptura konja pred mestnim muzejem.

V tem območju predvidevamo pet novih možnih spomeniških lokacij v smeri center -vzhod in 5 novih možnih lokacij v smeri center- zahod. Na teh lokacijah predvidevamo postavitev likovnih del: skulpture, instalacije (forma viva), muzejski objekti (križ, kužno znamenje) ali eventualni spomeniki (Bernker, Hugo Wolf). V smeri center sever se nivo tlaka dviga, zato pripravimo nižje objekte, katerih višina se spušča proti izhodu iz trga (max. 1,5 0,5 m), v smeri center jug se tlak spušča kar dovoljuje višje objekte, ki pa naj ne presegajo višine konja, ki mora ostati dominantna celotnega kompleksa.

Kompozicija ureditve je linearna in sledi zgodovinskemu razvoju. Postavitev drevoreda je nova, enostranska. Tlakovanje se izvde z granitnimi kockami in ploščami granita v prečni smeri. V celotni potezi glavnega trga predvidimo mesto za sedenje, ki se neformalno uredijo okrog skulptur ali na drugih mestih, ki zagotavljajo zanimive poglede ter prijetno sedenje.

TRG SVOBODE

Trg Svobode uredimo kot osrednji mestni prostor z dominantno cerkve Sv. Elizabete na vzhodni strani in Mestno hišo (grad Rotenturn) na zahodni strani, ki jo z umestitvijo sodobne steklene strukture nad sečiščem Glavnega trga in trga Svobode, simbolno povežemo s samim trgom. Stekljena struktura posnema morfologijo pokrajine, blago zaobljena pobočja okoliških hribov, predstavlja vez med preteklostjo, sedanostjo in prihodnostjo, ter je identifikacijska točka mesta. S svojo pojavnostjo predstavlja tudi mentalno modernizacijo mesta, obenem pa je dovolj diskretna, da ni v konfliktu s prostorsko- arhitekturno dediščino mestnega jedra. Je kot ptič, ki naznanja novi razcvet mesta.

Kompozicijsko je trg Svobode v razmerju 1:4, na stiku z Glavnim trgom se zoži in zaključuje z mehničnim odrom, katerega je možno dvigniti na željeni nivo. Pod odrom je shramba rekvizitov in inventarja. S takšno postavitvijo odra prostor obeh trgov postane totalno gledališče na prostem. Površina trga Svobode, ki rahlo pade od cerkve v smeri odra tako postane glavni prireditveni prostor mestnega središča. Na drugi strani se izrazi del Glavnega trga s scenografijo pročelja muzeja in galerije, za komorne prireditve. Trg Svobode je tlakovan z dvema tipoma plošč iz granita s poudarjenimi obrobovami in vzdolžnimi delitvami. Tlak odra je zamljšan kot »displej« s plitkim reliefom v bronzi, kombiniran z emajlom in zapisom zgodovine mesta Slovenj Gradec, danes in jutri.

Prostor okoli cerkve Sv. Elizabete se uredi kot podaljšek Trga Svobode vse do mestnega obzidja. Tlakovanje je kombinirano: granitne kocke in granitne plošče v pravilnem ritmu 1:9. Tako ta del postane mesto »trgovanja ob obzidju« in vez s parkom, ki smo ga razširili v mestni park z ohranjeno dominantno spomenika NOB. Na tako razširjen del Trga Svobode iz smeri vzhoda se stika Meškova ulica kot sekundarna trgovska ulica z drevoredom v zamaknjeni osi ulice, tlakovana prav tako v menjajočem se ritmu granitnih kock in granitnih plošč. Na stiku z Meškovo ulico je postavljen vodnjak s temo Slovenj Gradec - mesto miru. Na zahodnem delu se Trg Svobode nadaljuje z razširjenju pred špitalsko cerkvijo Sv. Duha in zaključuje na Vorančevem trgu.

Prometna ureditev z zaprtjem mestnega jedra za promet, predvideva funkcioniranje intervencijskih poti in sistemske dostave do trgovin in lokalov na celotnem območju. Pogoj za prometno zaporo mestnega jedra je zagotavljanje primerne števila parkirnih mest na obrobjih. V ta namen predlagamo ureditev parkirne hiše na severni strani na lizku Meškove ulice s cca 200 parkirnimi mesti, parkirne hiše na Vorančevem trgu s cca 120 parkirnimi mesti in parkirno hišo na zahodni strani ob mestni hiši s cca 150 parkirnimi mesti, torej skupno 470 parkirnih mest. S takšnim številom parkirnih mest pokrijemo potrebo po parkiranju tako za stanovalce kot tudi za obiskovalce mesta. Ob izgradnji parkirne hiše na severni strani se obstoječa parkirna mesta ob stavbi upravne enote ukinejo in celotno območje uredi v drugi mestni park.

Predstavljeno vizijo razvoja mestnega jedra kot integralnega dela celotnega mesta Slovenj Gradec, zasledujemo v treh časovnih scenarijih. Obdobja v katerih bo mesto doseglo zastavljeno vizijo so tako prepuščena samemu mestu glede na finančne in druge zmožnosti.

KOMPOZICIJA TLAKOV TER MESTNA OPREMA

Osnovni modul tlakovanja in dimenzioniranja mestne opreme znaša $m=13$ cm in $M=39$ cm. Tako so granitne kocke proizvodne dimenzije 12/12/12 cm, plošče granita širine 39 in dolžine 78 cm. Debelina plošč je prilagojena kvaliteti granita, ne sme pa biti manjša od 6 cm. Granitne kocke se polagajo na utrjeno podlago in sloj peska, plošče v cementno malto na betonski podlagi. Vse fuge so širine 1 cm in zalite s cementno malto, 4 mm pod vrhom plošč. Na trgu svobode so pasnice prav tako iz granita svetlejšega odtenka.

Mestno opremo sestavljajo klopi, tabla za označevanje kulturne dediščine, reklamni pano, koš za smeti, ovira za avtomobile, zaščita za drevesa ter kioski »trgovanja ob obzidju«. Vsa oprema je dimenzionirana skladno z že omenjenimi moduli in proporciami. Izdelana je enotno iz granita, bronA, lesa ter lepljenega in potiskanega stekla. Kiosk je kot zaprta škata obložen z aluminijemski ploščami potiskanimi z hologramom.

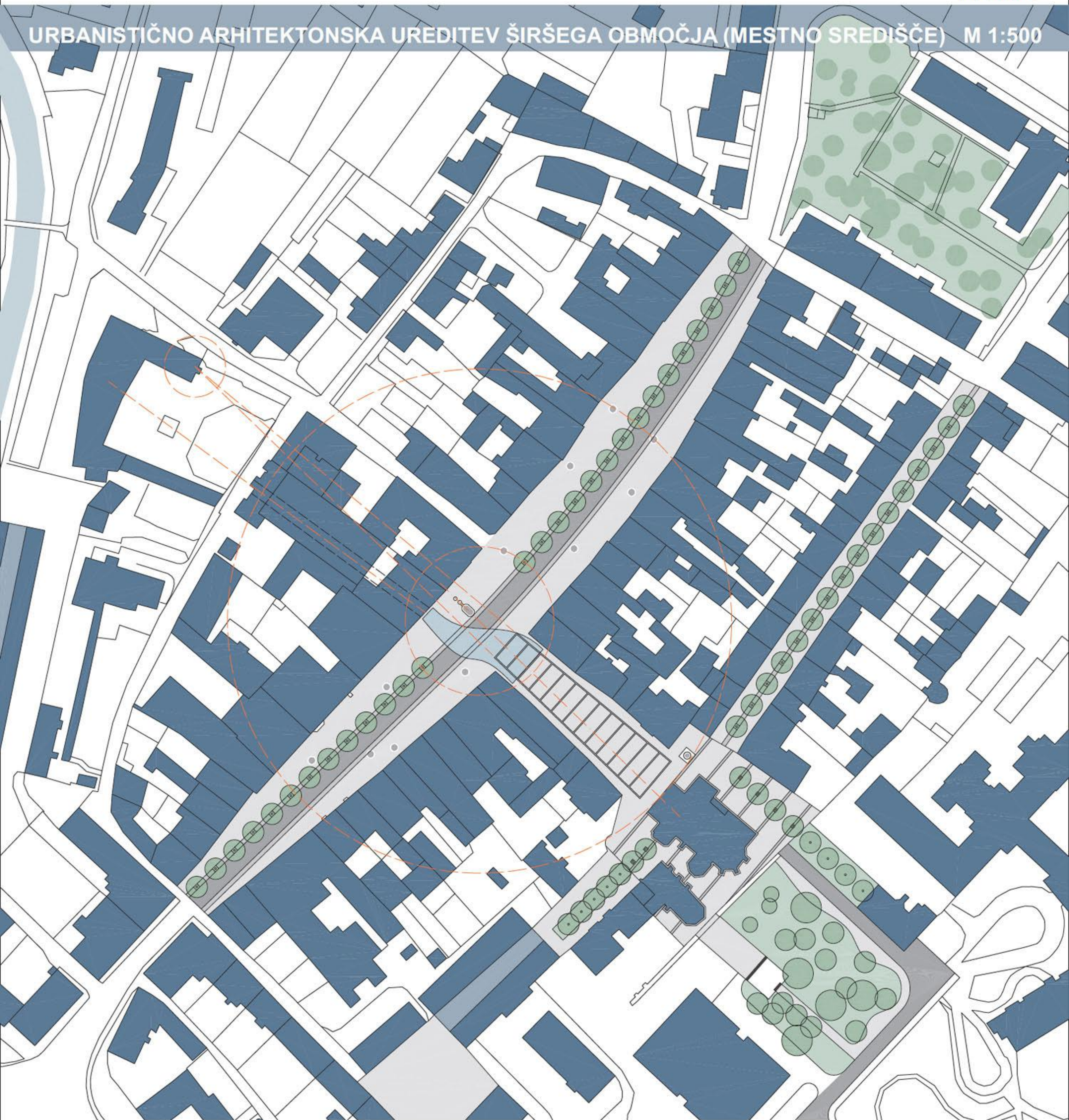
Celotna ureditev je osvetljena z štirimi sistemi javne razsvetljave. S talnimi vgradnimi reflektorji se osvetljuje kompozicija Trga svobode. Posamezne arhitekture in skulpture se osvetljejo s talnimi bronastimi reflektorji ali konzolnimi reflektorji, splošna javna razsvetjava s konzolnimi svetilni na fasadah (Trg svobode, vzhodni del Glavnega trga, Meškova ulica, Vorančev trg) ter splošna javna razsvetjava s stoječimi uličnimi svetilkami na zahodnem delu Glavnega trga in mestnega parka s spomenikom NOB. Stekljena struktura nadkritja je intenzivno osvetljena z reflektorji, kot pomnik v nočni silueti mesta Slovenj Gradec.

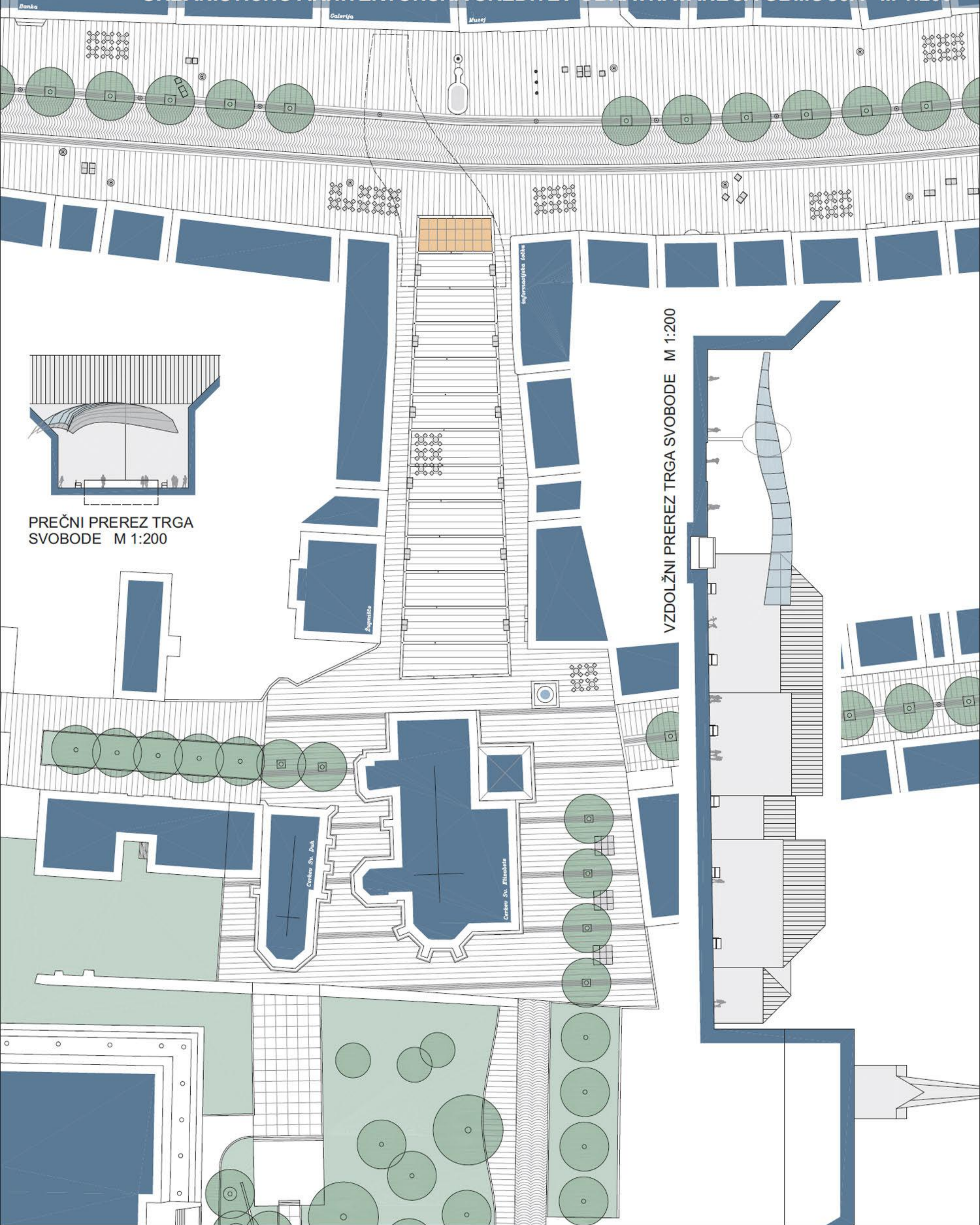
Komunalna oprema je obstoječa z delnimi prilagoditvami zaradi predlagane rešitve (poglobitev zaradi odra, drevoredi, ...) in novih elementov tlakovanja trga (jaški, kinete, meteorne rešetke, zaščite za drevesa, ...).

»Naše najlepše sanje so prijetni spomini s potovanj. Spominjamo se ljubkih mestnih podob, spomenikov, trgov, lepih pogledov in še enkrat podoživljamo vse to kar je bilo vzpodbudno, kar smo videli in kar nas je osrečevalo. Doživetja! Če bi to doživeli večkrat, na tem ali onem trgu, čigar lepote se ne moremo nagledati, bi gotovo lažje prenesli težko uro in okrepljeni bi nadaljevali življenski boj.«

(Camillo Sitte)

PREČNI PREREZ TRGA SVOBODE M 1:200

VZDOLŽNI PREREZ TRGA SVOBODE M 1:200

